

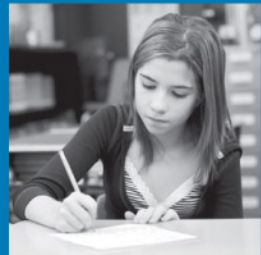

Prawo
Oświatowe

Prawo oświatowe w pytaniach i odpowiedziach

rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem

wyboru dokonał
Piotr Gąsiorek

ABC

a Wolters Kluwer business

Prawo oświatowe w pytaniach i odpowiedziach

rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem

wyboru dokonał
Piotr Gąsiorek

Zamów książkę w księgarni internetowej

profinfo.pl
księgarnia internetowa

ABC

a Wolters Kluwer business

Warszawa 2013

Stan prawny na 1 lipca 2013 r.

Wydawca serii
Elżbieta Piotrowska-Albin

Wydawca
Izabella Małecka

Redaktor prowadzący
Marzena Molatta

Opracowanie redakcyjne
Dagmara Wachna

Łamanie
Kamila Tomecka

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

prawolubni

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by
Wolters Kluwer SA, 2013

ISBN 978-83-264-4415-9

Wydane przez:
Wolters Kluwer SA

Dział Praw Autorskich
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. 22 535 82 00, fax 22 535 81 35
e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl
www.wolterskluwer.pl
księgarnia internetowa www.profinfo.pl

———— SPIS TREŚCI ————

Wykaz skrótów	9
Wprowadzenie	13
 Rozdział 1	
Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym	
na podstawie mianowania	15
1.1. Wniosek nauczyciela.....	16
1.2. Okresowa niezdolność do pracy	25
1.3. Niezdolność do wykonywania pracy nauczycielskiej.....	42
1.4. Negatywna ocena pracy	48
1.5. Cofnięcie skierowania do nauczania religii	58
1.6. Porozumienie stron.....	67
1.7. Nieusprawiedliwione niezgłoszenie się nauczyciela na badanie okresowe lub kontrolne	76
1.8. Upływ okresu pozostawania na urlopie bezpłatnym	80
 Rozdział 2	
Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym	
na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony	83
2.1. Niezdolność do wykonywania pracy nauczycielskiej, negatywna ocena pracy, cofnięcie skierowania do nauczania religii oraz nieusprawiedliwione niezgłoszenie się nauczyciela na badanie okresowe lub kontrolne	85
2.2. Porozumienie stron.....	92
2.3. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem	97
2.4. Okresowa niezdolność do pracy	113
2.5. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia	121

Rozdział 3**Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym**

na podstawie umowy o pracę na czas określony	127
3.1. Porozumienie stron.....	129
3.2. Rozwiązanie umowy o pracę za wypowiedzeniem.....	134
3.3. Rozwiązanie umowy o pracę bez wypowiedzenia.....	141
3.4. Rozwiązanie umowy o pracę z upływem czasu, na który była zawarta.....	146

Rozdział 4**Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem z powodu zmian**

organizacyjnych szkół	160
4.1. Całkowita likwidacja szkoły.....	161
4.2. Częściowa likwidacja szkoły, zmiany organizacyjne powodujące zmniejszenie liczby oddziałów w szkole, zmiany planu nauczania uniemożliwiające dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć.....	172
4.3. Przejęcie zakładu pracy.....	214
4.4. Przekazanie szkoły publicznej osobie fizycznej lub prawnej.....	223

Rozdział 5**Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem z mocy prawa**..... 230

5.1. Nieprzystąpienie do pracy.....	232
5.2. Upływ okresu pozostawania w stanie nieczynnym.....	233
5.3. Prawomocne ukaranie w postępowaniu dyscyplinarnym dla nauczycieli.....	244
5.4. Prawomocne skazanie na karę pozbawienia praw publicznych albo prawa wykonywania zawodu lub utrata pełnej zdolności do czynności prawnych.....	249
5.5. Prawomocne skazanie za przestępstwo popelnione umyślnie.....	252
5.6. Upływ trzymiesięcznego okresu odbywania kary pozbawienia wolności.....	264
5.7. Nawiązanie stosunku pracy na podstawie fałszywych lub nieważnych dokumentów albo z naruszeniem warunków określonych w art. 10 ust. 5 pkt 1–5 KN.....	265

5.8. Śmierć nauczyciela	274
5.9. Tymczasowe aresztowanie	279

Rozdział 6

Ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy	280
---	------------

Indeks problemowy	323
--------------------------------	------------

Indeks rzeczowy	337
------------------------------	------------

WYKAZ SKRÓTÓW

Akty prawne

- k.c.** – ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 z późn. zm.)
- k.k.** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. Nr 88, poz. 553 z późn. zm.)
- k.k.s.** – ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r. poz. 186)
- k.k.w.** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. Nr 90, poz. 557 z późn. zm.)
- KN** – ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późn. zm.)
- k.p.** – ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 z późn. zm.)
- k.p.k.** – ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. Nr 89, poz. 555 z późn. zm.)
- r.k.n.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli oraz określenia szkół i wypadków, w których można zatrudnić nauczycieli niemających wyższego wykształcenia lub ukończonego zakładu kształcenia nauczycieli (Dz. U. Nr 50, poz. 400 z późn. zm.)
- r.o.n.r.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 kwietnia 1992 r. w sprawie warunków i sposobu organizowania nauki religii w publicznych przedszkolach i szkołach (Dz. U. Nr 36, poz. 155 z późn. zm.)

- r.o.u.p.z.** – rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 27 października 2005 r. w sprawie orzekania o potrzebie udzielenia nauczycielowi urlopu dla poratowania zdrowia (Dz. U. Nr 233, poz. 1991)
- r.s.t.ś.p.** – rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 15 maja 1996 r. w sprawie szczegółowej treści świadectwa pracy oraz sposobu i trybu jego wydawania i prostowania (Dz. U. Nr 60, poz. 282 z późn. zm.)
- r.w.e.u.w.** – rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 czerwca 2001 r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania wynagrodzenia oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop wypoczynkowy nauczycieli (Dz. U. Nr 71, poz. 737 z późn. zm.)
- u.n.ś.k.** – ustawa z dnia 22 maja 2009 r. o nauczycielskich świadczeniach kompensacyjnych (Dz. U. Nr 97, poz. 800 z późn. zm.)
- u.p.s.n.** – ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (tekst jedn.: Dz. U. z 2010 r. Nr 33, poz. 178 z późn. zm.)
- u.s.o.** – ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.)
- u.z.r.s.p.** – ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników (Dz. U. Nr 90, poz. 844 z późn. zm.)
- u.z.z.** – ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (tekst jedn.: Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854 z późn. zm.)

Czasopisma i wydawnictwa promulgacyjne

- LEX** – System Informacji Prawnej LEX
- M.P.Pr.** – Monitor Prawa Pracy
- OSA** – Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych
- OSNAPiUS** – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
- OSNC** – Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Cywilna

OSNP	– Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych
OSP	– Orzecznictwo Sądów Polskich
PiZS	– Praca i Zabezpieczenie Społeczne
PPiPS	– Z Problematyki Prawa Pracy i Polityki Socjalnej
Pr. Pracy	– Prawo Pracy

WPROWADZENIE

Niniejsza publikacja ma na celu przybliżenie Czytelnikom zagadnień dotyczących warunków rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem, zarówno tym zatrudnionym na podstawie mianowania, jak i na podstawie umowy o pracę, w publicznej, jak i niepublicznej placówce oświatowej.

Ilość dotyczących tej problematyki pytań (liczona w setkach) kierowanych do redakcji serwisu Prawo Oświatowe, prowadzonego przez Wolters Kluwer Polska, a także ich charakter świadczą o tym, że przepisy prawne obejmujące wspomniane zagadnienia budzą poważne wątpliwości interpretacyjne. Wynikają one przede wszystkim z odrębnej regulacji stosunku pracy nauczyciela w ustawie z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela, innej od regulacji stosunku pracy każdego innego pracownika w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy, a także z tego, że przepisy nie są doskonałe i często nie wskazują sposobu postępowania w sytuacjach występujących w życiu codziennym placówki oświatowej.

Treść publikacji podzielono na sześć rozdziałów. W pierwszych trzech rozdziałach opisano zasady rozwiązywania stosunków pracy nauczycieli w zależności od podstawy prawnej nawiązania stosunku pracy, którymi mogą być mianowanie, umowa o pracę na czas nieokreślony i umowa o pracę na czas określony. W dwóch następnych rozdziałach opisano rozwiązanie stosunku pracy nauczyciela z powodu zmian organizacyjnych w szkole oraz rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem z mocy prawa. W ostatnim rozdziale poruszono zagadnienia wypłaty nauczycielowi ekwiwalentu za niewykorzystany urlop wypoczynkowy po ustaniu zatrudnienia.

Każdy rozdział zawiera pytania użytkowników serwisu Prawo Oświatowe (nauczycieli, pracowników administracyjnych, dyrektorów szkół, organów prowadzących) i odpowiedzi udzielone na nie przez ekspertów w dziedzinie prawa oświatowego. Pytania dotyczą rzeczywistych problemów placówek oświatowych i nauczycieli, a odpowiedzi obejmują całościowo tematykę pytań, poparte są stosownym orzecnictwem sądowym

oraz poglądami doktryny prawnej. Zostały one pogrupowane według rozdziałów i podrozdziałów w indeksie problemowym, co ułatwi Czytelnikowi sprawne odnalezienie szukanego zagadnienia. W tym samym celu na końcu publikacji zamieszczono indeks rzeczowy.

Serdecznie zapraszam do lektury. Doświadczenia i wiedza innych pozwolą uniknąć błędów, konfliktów w gronie pedagogicznym i sporów sądowych.

Piotr Gąsiorek

————— Rozdział 1 —————

ROZWIĄZANIE STOSUNKU PRACY Z NAUCZYCIELEM ZATRUDNIONYM NA PODSTAWIE MIANOWANIA

Niniejszy rozdział obejmuje zagadnienia związane z rozwiązaniem stosunku pracy z nauczycielem zatrudnionym na podstawie mianowania. Dotyczy zatem wyłącznie nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych, o których mowa w art. 1 ust. 1 KN, tj. zatrudnionych w:

- 1) publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (a także ich zespołach) oraz zakładach kształcenia i placówkach doskonalenia nauczycieli działających na podstawie ustawy o systemie oświaty (z wyłączeniem nauczycieli zatrudnionych w publicznych szkołach i szkolnych punktach konsultacyjnych przy przedstawicielstwach dyplomatycznych, urzędach konsularnych i przedstawicielstwach wojskowych Rzeczypospolitej Polskiej oraz nauczycieli zatrudnionych w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach prowadzonych przez osoby fizyczne oraz osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego);
- 2) zakładach poprawczych, schroniskach dla nieletnich oraz rodzinnych ośrodkach diagnostyczno-konsultacyjnych działających na podstawie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich;
- 3) publicznych kolegiach pracowników służb społecznych.

W przywołanych powyżej jednostkach systemu oświaty zatrudnia się nauczycieli, wychowawców i innych pracowników pedagogicznych na podstawie mianowania lub umowy o pracę. Warunki zatrudnienia na podstawie mianowania określa art. 10 ust. 5 KN, który stanowi, że stosunek pracy z nauczycielem mianowanym i z nauczycielem dyplomowanym nawiązuje się na podstawie mianowania, jeżeli:

- 1) posiada obywatelstwo polskie, z tym że wymóg ten nie dotyczy obywateli państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych i korzysta z praw publicznych;
- 3) nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne lub dyscyplinarne, lub postępowanie o ubezwłasnowolnienie;
- 4) nie był karany za przestępstwo popełnione umyślnie;
- 5) posiada kwalifikacje wymagane do zajmowania danego stanowiska;
- 6) istnieją warunki do zatrudnienia nauczyciela w szkole w pełnym wymiarze zajęć na czas nieokreślony.

Stosunek pracy nauczyciela zatrudnionego na podstawie mianowania rozwiązuje się w przypadkach określonych w następujących przepisach: art. 16, 20, 23, 26 i 70 ust. 2 KN, a także w art. 23¹, 63¹ i 66 k.p. oraz w art. 5 ust. 5g u.s.o. Poniżej zostaną omówione przypadki określone w art. 23 KN, pozostałe będą analizowane w rozdziale 4 „Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem z powodu zmian organizacyjnych szkół” oraz w rozdziale 5 „Rozwiązanie stosunku pracy z nauczycielem z mocy prawa”.

1.1. Wniosek nauczyciela

Zgodnie z art. 23 ust. 1 pkt 1 KN nauczyciel zatrudniony na podstawie mianowania ma prawo rozwiązać stosunek pracy na swój wniosek. W tym celu powinien złożyć oświadczenie o rozwiązaniu stosunku pracy z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na koniec roku szkolnego.

Warunek rozwiązania stosunku pracy z końcem roku szkolnego nie dotyczy nauczyciela szkoły, w której w organizacji pracy nie przewidziano ferii szkolnych (art. 23 ust. 3 KN). Ponieważ zgodnie z art. 63 u.s.o. rok szkolny kończy się 31 sierpnia, nauczyciel szkoły, w której organizacji przewidziano ferie, powinien złożyć wypowiedzenie najpóźniej 31 maja.

Ferii szkolnych nie przewiduje się w organizacji szkół w zakładach poprawczych i w schroniskach dla nieletnich, o czym stanowi § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 sierpnia 2004 r. w sprawie organizacji roku szkolnego w szkołach w zakładach poprawczych i w schroniskach dla nieletnich (Dz. U. Nr 188, poz. 1947). Ferii szkolnych nie przewiduje się również w organizacji placówek oświatowo-wychowawczych (placówki wychowania pozaszkolnego: pałace młodzieży, młodzieżowe domy kultury, międzyszkolne ośrodki sportowe, ogniska pracy pozaszkolnej, ogrody jordanowskie i pozaszkolne placówki specjalistyczne; szkolne schroniska młodzieżowe: całoroczne i sezonowe), młodzieżowych ośrodków wychowawczych i młodzieżowych ośrodków socjoterapii, a także domów wczasów dziecięcych, o czym stanowi odpowiednio § 10 ust. 1, § 20 i 58 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 maja 2011 r. w sprawie rodzajów i szczegółowych zasad działania placówek publicznych, warunków pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach oraz wysokości i zasad odpłatności wnoszonej przez rodziców za pobyt ich dzieci w tych placówkach (Dz. U. Nr 109, poz. 631).

Nauczycielowi nie przysługuje odprawa z tytułu rozwiązania stosunku pracy w tym trybie. Jednak często przyczyną złożenia przez nauczyciela wypowiedzenia jest spełnienie warunków uprawniających do emerytury, renty z tytułu niezdolności do pracy lub nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego. Jeżeli wskazane przyczyny stanowiły powód rozwiązania przez nauczyciela stosunku pracy, to przysługuje mu odprawa w wysokości dwumiesięcznego ostatnio pobieranego wynagrodzenia w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy (art. 87 ust. 1 KN), a jeżeli przepracował w szkole co najmniej 20 lat – w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia ostatnio pobieranego w szkole będącej podstawowym miejscem jego pracy (art. 87 ust. 2 KN). W razie zbiegu prawa do odprawy w wysokości dwumiesięcznego wynagrodzenia z prawem do odprawy w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia przysługuje mu jedna odprawa – korzystniejsza. Odprawa, o której mowa w art. 87 ust. 1 i 2 KN, nie przysługuje nauczycielowi, z którym dyrektor szkoły rozwiązał stosunek pracy na podstawie art. 23 ust. 1 pkt 3 KN, tj. w razie orzeczenia przez lekarza przeprowadzającego badanie okresowe lub kontrolne o niezdolności nauczyciela do wykonywania dotychczasowej pracy.

W książce szczegółowo przedstawiono zasady rozwiązywania stosunku pracy z nauczycielem, uwzględniając aktualne przepisy prawne, orzecznictwo Sądu Najwyższego oraz sądów administracyjnych, a także poglądy doktryny prawa.

Przyjęta forma pytań i odpowiedzi pozwoliła na szczegółowe przeanalizowanie kilkudziesięciu najczęściej pojawiających się wątpliwości dotyczących rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem.

Korzystanie z publikacji umożliwi:

- dyrektorom przedszkoli, szkół i placówek oświatowych podejmującym decyzje w sprawie rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem uniknięcie błędów skutkujących naruszeniem praw pracownika – nauczyciela,
- pracownikom organów prowadzących placówki edukacyjne skuteczne kontrolowanie działań dyrektorów przedszkoli, szkół i placówek oświatowych w zakresie rozwiązywania stosunku pracy z nauczycielami,
- nauczycielom ocenę, czy decyzje w sprawie rozwiązania z nimi stosunku pracy zostały podjęte zgodnie z prawem.

Piotr Gąsiorek – radca prawny; pracownik Zespołu Obsługi Prawnej Kuratorium Oświaty w Gorzowie Wielkopolskim; specjalizuje się w zakresie szeroko rozumianego prawa oświatowego.

Książki z serii ***Prawo oświatowe w pytaniach i odpowiedziach*** przedstawiają najczęstsze problemy prawne zgłaszane przez użytkowników serwisu Prawo Oświatowe/ABC, prowadzonego przez wydawnictwo Wolters Kluwer. Odpowiedzi udzielane przez specjalistów są bogatym źródłem praktycznej wiedzy prawnej, ułatwiają działanie i podejmowanie decyzji tym, którzy znaleźli się w podobnych sytuacjach.

Cena 49 zł
(w tym 5% VAT)

Poleca

www.DyrektorSzkoły.pl

www.PrawoOswiatowe.pl

ISBN 978-83-264-4415-9

9 788326 444159

Zamówienia:

infolinia 801 04 45 45, fax 22 535 80 01

zamowienia.kiadzki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl